

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمی جریده

قانون څارنوالی جمهوري دموکراتیک افغانستان

شماره بیستم (۲۹) جدی ۱۳۶۵

نمبر مسلسل (۶۲۴)

فرمان هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان

کابل بنار

شماره (۱۰۷)

تاریخ ۱۳۶۵/۵/۷

در باره تصویب قانون څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان

هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان به تاسی از حکم ماده (۴۴) اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان تصویب میدارد:

ماده اول:

قانون څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان بداخل چهار فصل و چهل و نه ماده تصویب است.

ماده دوم:

شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان موظف است تا تصامیم حکومت را مطابق با حکم این قانون اتخاذ نماید.

ماده سوم:

لوی څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان موظف است:

۱- تدابیر اتخاذ نماید تا بعدا به صورت تدریجی تحت شرایط مساعد ارگانهای څارنوالی مطابق به ماده اول قانون څارنوالی تحت سیستم واحد قرار گیرد.

۲- در مدت دو ماه بعد از ایجاد سیستم واحد څارنوالی تحت سیستم واحد قرار گیرد.

۳- آموزش دقیق قانون را توسط تمام بخش های څارنوالی سازمان داده تطبیق درست آنرا تامین نماید.

ماده چهارم:

کمیته های اجراییه جرگه های (شورا های) محلی نماینده گان مردم به ارگان های څارنوالی در تحقق وظایف سپرده شده مساعدت همیشگی نمایند.

ماده پنجم:

با انفاذ این قانون، قانون څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان منتشره جریده رسمی مورخ ۱۵ حوت سال ۱۳۴۵ و سایر اسناد تقنینی که مغایر این قانون باشد ملغی پنداشته میشود.

ببرک کارمل

صدر هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان

یادداشت

فقرات ۱ و ۲ ماده سوم این فرمان از فرمان شماره (۲۷۴) مورخ ۱۳۶۵/۱۱/۵ هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان که در باره تعدیل فرمان شماره (۱۰۷) مورخ ۱۳۶۵/۵/۷ هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان در باره انفاذ قانون څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان صادر شده به نشر رسیده است.

قانون څارنوالی جمهوري دموکراتیک افغانستان

فصل اول

احکام عمومی

ماده اول:

این قانون به تاسی از حکم ماده شصت و دوم اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان بمنظور تنظیم امور مربوطه تشکیلات، صلاحیت ها و طرز فعالیت سیستم واحد ارگان های څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان وضع گردیده است.

ماده دوم:

مطابق اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان نظارت عالی بر تطبیق و رعایت یکسان قوانین از طرف تمام وزارتها کمیته های اجرائیه جرگه های (شوراهای) محلی نمایندگان مردم، موسسات مختلط و خصوصی سازمانهای اجتماعی، مسوولین امور و اتباع از صلاحیت لوی څارنوالی و سایر څارنوالان می باشد.

ماده سوم:

ارگانهای څارنوالی، در فعالیت خود احکام اصول سیاسی جمهوری دموکراتیک افغانستان، این قانون و سایر اسناد تقنینی را ملاک عمل قرار داده تطبیق دقیق آن ها را تامین مینماید.

ماده چهارم:

لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان از اجراءات خود نزد شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان و در فاصله بین دوره های اجلاسیه آن نزد هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان مسوول بوده و بطور منظم از فعالیت ارگانهای څارنوالی و چگونگی تحقق قانونیت در کشور به شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان و در فاصله بین دوره های اجلاسیه آن به هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان گزارش می دهد.

ماده پنجم:

لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان میتواند به ارتباط مسایل مورد بررسی در جلسات هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان و شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان اشتراک و پیشنهادات و نظریات خویش را ارائه نماید.

څارنوالان شهر کابل، ولایات و معادل آن، شهرها، ولسوالیها، علاقه داریها و نواحی میتوانند به خاطر ابراز پیشنهادات و نظریات خویش در جلسات کمیته های اجرائیه جرگه های (شوراهای) محلی نمایندگان مردم اشتراک نمایند.

ماده ششم:

ارگانهای خرنوالی در اجراءات خود مستقل بوده و صرف تابع لوی خرنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان میباشد.

ماده هفتم:

ارگانهای خرنوالی در تمام موارد تثبیت تخلفات قانونی مکلفند تدابیر رفع این تخلفات را اتخاذ و مسوولیت را متوجه متخلفین صرف نظر از مقام و موقف اجتماعی آنها بنمایند.

ماده هشتم:

ارگانهای خرنوالی حین اجرای وظایف با ارگانهای مرکزی و محلی قدرت و اداره دولتی، سازمانهای اجتماعی و کلکتف های کارگری تشریک مساعی نموده و به همکاری های اتباع اتکاء نماید.

فصل دوم

سیستم و ساختار تشکیلاتی خرنوالی

ماده نهم:

خرنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان سیستم واحد و متکی بر اصل مرکزیت بوده متشکل از لوی خرنوالی های شهر کابل ولایات و معادل آن، شهرها، ولسوالیها، علاقه داریها و نواحی می باشد.

خرنوالی نظامی و خرنوالی اختصاصی انقلابی شامل سیستم واحد خرنوالی بوده، تشکیل و طرز فعالیت آنها توسط این قانون و سایر اسناد تقنینی تنظیم میگردد.

ماده دهم:

سیستم خرنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان بر مبنای اصل مرکزیت دموکراتیک استوار بوده خرنوال تحت اثر، تابع خرنوال مافوق میباشد.

ماده یازدهم:

لوی خرنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان در راس سیستم واحد خرنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان قرار داشته توسط شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان برای مدت (۵) سال تعیین میگردد.

ماده دوازدهم:

لوی خرنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان دارای مرستیال اول و مرستیالان میباشد که به اساس پیشنهاد لوی خرنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان از طرف هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین می گردند.

څارنوالی عمومی نظامی و څارنوال اختصاصی انقلابی مرستیالان لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان میباشند.

تقسیم وظایف بین مرستیالان توسط لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان صورت میگیرد.

ماده سیزدهم:

لوی څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان نظر به رشته های امور اداری ریاست ها و شعبات بوده که در راس آنها روسا و آمران مربوطه قرار دارند روساء و آمران، مساعدین اول و یا مساعدین لوی څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان شمرده می شوند.

روساء به اساس پیشنهاد لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان از طرف هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین میگردند.

ماده چهاردهم:

در ریاست ها و شعبات مسلکی لوی څارنوالی جمهوری دموکراتیک څارنوالان ریاستها و شعبات و در ریاست تحقیق، څارنوالان و سر مستنطقین وجود دارند.

در تشکیل څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان مستنطقین قضایای عمده و خاص نیز وجود دارند که بصورت مستقیم تحت امر لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان قرار دارند.

ماده پانزدهم:

لوايح مربوط به وظایف شعبات لوی څارنوالی توسط لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان منظور میگردد.

ماده شانزدهم:

در لوی څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان هیات مشورتی متشکل از لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان (بحیث رئیس)، مرستیالان و سایر کارمندان رهبری کننده څارنوالی بحیث اعضاء تشکیل می گردد.

تعداد و اعضاء هیات مشورتی به اساس پیشنهاد لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان از طرف رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین میگردند.

ماده هفدهم:

څارنوالی شهر کابل توسط څارنوال شهری کابل و څارنوالی های ولایات توسط څارنوالان ولایات اداره میشود،

څارنوالان شهر کابل، ولایات و معادل آن به اساس پیشنهاد لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان از طرف هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین می گردند.

څارنوالان ولایات و معادل آن و څارنوال شهر کابل دارای معاونان میباشند. در تشکیل څارنوالی های شهر کابل، ولایات و معادل آن شعباتی ایجاد میشود که توسط آمران مربوط اداره میگردد این آمران مساعدین څارنوال مربوط شمرده میشوند.

در شعبات څارنوالی شهر کابل و څارنوالی های ولایات و معادل آن څارنوالان شعبات، سر مستنطقین و مستنطقین وجود دارند.

ماده هجدهم:

در راس څارنوالی های لوی ولسوالیها (که معادل ولایات نیستند) ولسوالیها، علاقه داری ها، شهرها و نواحی څارنوالان مربوط قرار دارند که از طرف لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان برای مدت (۵) سال تعیین میشوند.

څارنوالی های متذکره دارای مساعدین، څارنوال و مستنطقین میباشند.

ماده نهم:

آمران شعبات، څارنوالان ریاست ها و شعبات لوی څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان، څارنوالی شهر کابل ولایات و معادل آن، معاونان و مساعدین تمام څارنوالان ساحوی سر مستنطقین، مستنطقین لوی څارنوالی در تمام څارنوالی های ساحوی توسط لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین میشوند.

ماده بیستم:

څارنوالی نظامی متشکل از څارنوالی عمومی نظامی قوای مسلح و څارنوال های نظامی بخش های مختلف قوای مسلح، څارنوال های قول اردو، فرقه، لوا، گارنیزون و زون ها میباشد که تمام تأمینات مادی آنرا وزارت دفاع و وزارت امور داخله جمهوری دموکراتیک افغانستان به عهده دارد.

در راس څارنوالی عمومی نظامی څارنوال عمومی نظامی قوای مسلح قرار دارد که دارای معاون و معاونان میباشد. څارنوال عمومی نظامی و معاونان وی به اساس پیشنهاد لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان از طرف هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین میشوند.

څارنوالان نظامی بخش های مختلف قوای مسلح، قول اردو، فرقه، لوا، گارنیزون و زون ها به پیشنهاد څارنوال عمومی نظامی توسط لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین میشوند. سایر څارنوالان و مستنطقین څارنوالی های نظامی از طرف څارنوال عمومی نظامی پیشنهاد و بمنظوری لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان رسانیده میشود.

در څارنوالی عمومی نظامی هیات مشورتی تشکیل میگردد که تعداد و اعضای آن به پیشنهاد څارنوال عمومی نظامی توسط لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین میگردد.

ماده بیست و یکم:

ځارنوالی اختصاصی انقلابی مرکب از اپارات مرکزی و ځارنوالی های اختصاصی انقلابی ولایات و معادل آن میباشد که مستقیماً تحت اثر ځارنوال اختصاصی انقلابی قرار دارند.

در راس ځارنوالی اختصاصی انقلابی ځارنوال اختصاصی انقلابی قرار دارد.

ځارنوال اختصاصی انقلابی و معاونان وی به اساس پیشنهاد لوی ځارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین میشوند.

روسای ریاست های ځارنوالی اختصاصی انقلابی، ځارنوالان اختصاصی انقلابی ولایات و معادل آن به پیشنهاد ځارنوال اختصاصی انقلابی توسط لوی ځارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان تعیین میشوند سایر ځارنوالان، مستنطقین و کارمندان ځارنوالی های اختصاصی انقلابی و اپارات مرکزی آن توسط ځارنوال اختصاصی انقلابی تعیین و بمنظوری لوی ځارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان رسانیده میشود.

در ځارنوالی اختصاصی انقلابی هیات مشورتی تشکیل میگردد که تعداد و اعضای آن به پیشنهاد ځارنوال اختصاصی انقلابی از طرف لوی ځارنوال، تعیین میگردد.

ماده بیست و دوم:

تشکیل لوی ځارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان، ځارنوالی عمومی نظامی و ځارنوالی اختصاصی انقلابی به پیشنهاد لوی ځارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان از طرف هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان منظور میگردد.

ساختار تشکیلاتی ارگانهای ساحوی ځارنوالی توسط لوی ځارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان منظور میگردد.

فصل سوم

وظایف و صلاحیت های ارگان های ځارنوالی

ماده بیست و سوم:

وظایف اساسی ځارنوالی عبارت اند از:

۱- دفاع از دستاورد های انقلاب ثور، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی جمهوری دموکراتیک افغانستان.

۲- تحکیم قانونیت انقلابی و نظم قانونی در کشور.

۳- دفاع و حراست از:

- نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جمهوری دموکراتیک افغانستان.

- حقوق سیاسی، حق کار و سایر حقوق و آزادی های فردی اتباع که در اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان و سایر اسناد تقنینی تضمین گردیده است.

- حقوق و منافع قانونی ارگانهای مرکزی، موسسات مختلط و خصوصی و سازمانهای اجتماعی، در مقابل هر نوع تجاوز.

۴- سازماندهی مبارزه علیه جرایم.

ماده بیست و چهارم:

چارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان بمقصد تحقق وظایف محوله دارای صلاحیت های ذیل میباشد:

۱- نظارت از تطبیق و رعایت دقیق و یکسان قوانین جمهوری دموکراتیک افغانستان توسط:

- تمام ادارات و ارگانهای مرکزی و محلی قدرت و اداره دولتی موسسات مختلط و خصوصی سازمانهای اجتماعی، مسولین امور و اتباع.

- ارگانهای کشف و تحقیق مقدماتی.

- محاکم هنگام بررسی قضایای جزایی و مدنی.

- موظفین محلات سلب آزادی.

۲- سازماندهی امور مربوط به کشف و تحقیق جرایم و توجیه مسولیت جزایی به اشخاصیکه مرتکب جرم شده اند.

۳- اتخاذ تدابیر لازم بمنظور جلوگیری از وقوع جرم به اشتراک سایر ارگانهای ذیربط، تنظیم سیستم واحد احصائیه گیری و گزارشدهی از جرایم، کشف و تحقیق جرایم.

۴- هماهنگ ساختن فعالیت ارگانهای حراست حقوق در امر مبارزه علیه جرایم.

۵- سهمگیری در تبلیغ و تربیه حقوقی اتباع.

۶- بررسی پیشنهادات، شکایات و عرایض اتباع، موسسات، ادارات، سازمانها، در حدود صلاحیت ارگانهای چارنوالی و اتخاذ تصامیم قانونی در زمینه.

ماده بیست و پنجم:

لوی چارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان در جریان رهبری ارگانهای چارنوالی:

۱- رهبری فعالیت تمام بخش های چارنوالی و کنترل از اجراء آنها را تامین مینماید.

۲- اوامر و هدایات لازم به تمام چارنوالی های تحت اثر صادر مینماید.

اجرای اوامر و هدایات لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان در امور کشف و تحقیق جرایم برای تمام ارگانه‌های کشف و تحقیق صرف نظر از تعلق اداری آنها حتمی می‌باشد.

ماده بیست و ششم:

هیات مشورتی لوی څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان دارای صلاحیت های ذیل می‌باشد:

- ۱- بررسی و تحلیل مسایل عمده فعالیت ارگانه‌های څارنوالی.
- ۲- بررسی طرح لوایح و دستورالعمل هاییکه منظوری آن از صلاحیت لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان می‌باشد.
- ۳- بررسی مسایل مربوطه به تقرر تربیه و آموزش کادرهای ارگانه‌های څارنوالی.
- ۴- بررسی گزارش های څارنوال عمومی نظامی، څارنوال اختصاصی انقلابی، روسا و آمران شعبات ارگانه‌های لوی څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغانستان و څارنوالی های تحت اثر.
- ۵- بررسی چگونگی کنترل از تطبیق و رعایت دقیق و یکسان اسناد تقنینی، اوامر و هدایات لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان در ارگانه‌های څارنوالی.
- ۶- بررسی سایر مسایلیکه توسط لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان به آن محول می‌شود.

ماده بیست و هفتم:

تصامیم هیات مشورتی به اکثریت ارای اعضای حاضر جلسه اتخاذ و توسط لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان بمعرض تطبیق قرار می‌گیرد. در صورت اختلاف نظر بین لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان و هیات مشورتی، لوی څارنوال تصمیم خود را تطبیق نموده و موضوع را به اطلاع هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان می‌رساند. اعضای هیات مشورتی به نوبه خود می‌توانند نظر خود را به اطلاع هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان برسانند.

ماده بیست و هشتم:

هیات های مشورتی څارنوالی عمومی نظامی و څارنوالی اختصاصی انقلابی در جلسات خود مسایل مهم مربوط به فعالیت ارگانه‌های څارنوالی، تطبیق اوامر و هدایات لوی څارنوال دموکراتیک افغانستان را مورد بررسی قرار داده گزارش روسا، آمران، څارنوالان تحت اثر و سایر کارمندان څارنوالی ها را استماع نموده طرح لوایح و دستورالعمل ها را مورد تدقیق قرار می‌دهند.

تصمیم هیات های مشورتی توسط څارنوال مربوط بمعرض تطبیق قرار می‌گیرد در صورت اختلاف نظر بین څارنوال عمومی نظامی یا څارنوال اختصاصی انقلابی و هیات مشورتی مربوط، څارنوال تصمیم خود را تطبیق نموده

موضوع را به اطلاع لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان می رساند. اعضای هیات مشورتی به نوبه خود میتوانند نظر خود را به اطلاع لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان برسانند.

ماده بیست و نهم:

څارنوال شهر کابل و څارنوالان ساحوی نظارت رعایت قانونیت انقلابی را در ساحات مربوط تحقق می بخشند. در صورتیکه ضرورت اجرای بازرسی و تحقیق در خارج از ساحه مربوط یک څارنوالی بوجود آید څارنوال آن ساحه اجراءات موضوع را به څارنوال ساحه مورد نظر محول میسازد.

څارنوال مربوط باید وظیفه محوله را در خلال میعاد کمتر از ۳۰ روز انجام دهد.

برای اجرای وظیفه فوق الذکر څارنوال مربوط میتواند با استیذان څارنوال مافوق یکی از کارمندان خود را خارج از ساحه صلاحیت خویش توظیف نماید.

ماده سی ام:

څارنوال در تحقق نظارت عمومی بر رعایت قانونیت در حدود وظایف خود دارای صلاحیت های ذیل است:

۱- کنترل از مطابقت اوامر، هدیایات، لوائج، طرز العمل ها و سایر اسناد صادره وزارت ها، کمیته های دولتی و سایر ارگانهای مرکزی کمیته های اجرائیه جرگه های (شوراهای) محلی نمایندگان مردم موسسات مختلط و خصوصی سازمان های اجتماعی، مسولین امور و اتباع با اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان، قوانین، فرامین شورای انقلابی و هیات رئیسه آن و مصوبات شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان.

۲- مطالبه اوامر، هدیایات، احکام، لوائج، طرز العمل ها و سایر اسناد مندرج فقره (۱) این ماده به منظور نظارت از قانونیت.

۳- نظارت مستقیم از تطبیق قوانین توسط ارگانها و سایر سازمانهای مندرج فقره (۱) این ماده.

۴- در صورت کشف تخلف از قانون صدور هدایت به آمران ارگانها و موسسات مربوط غرض تفتیش ارگانهای تحت اثر و تعیین اهل خیره بمنظور حل مسایلیکه ضمن تحقق نظارت بعمل میاید.

۵- مطالبه رعایت و تطبیق قوانین از مسولین امور و اتباع مطالبه توضیحات راجع به علل عدم رعایت قوانین از جانب آنها.

۶- اعتراض در مورد صدور اوامر هدیایات، تصامیم و سایر اسناد مغایر قانون از طرف ارگانها و سازمان های مندرج فقره (۱) این ماده و اجراءات خلاف قانون مسولین امور.

۷- ارائه پیشنهاد به ارگانهای دولتی، سازمانهای اجتماعی و مسولین امور در مورد رفع تخلفات از قانون و توجیه مسولیت اداری مالی و انضباطی به متخلفین.

ماده سی و یکم:

خارنوال درمورد اوامر و اعمال خلاف قانون مالکین موسسات خصوصی اعتراض نموده پیشنهاد خود را بخاطر جلوگیری از تخلفات به کمیته های اجراییه جرگه های (شوراهای) محلی نمایندگان مردم ارسال میدارد.

ماده سی و دوم:

مطالبات خارنوال مبنی بر موضوعات مندرج فقرات (۲، ۴ و ۵) ماده ۳۰ این قانون باید از طرف ارگانهای مربوط و مسولین امور حد اکثر تا مدت (۲۰) روز از تاریخ وصول آن مورد بررسی قرار گرفته و از نتیجه آن به خارنوال اطلاع داده شود.

اعتراض خارنوال اعتبار سندی را که مورد اعتراض قرار گرفته تا زمان بررسی اعتراض به تعویق می اندازد.

ماده سی و سوم:

خارنوال در اجرای نظارت از رعایت قانونیت و در جریان کشف و تحقیق دارای صلاحیت های ذیل است:

- ۱- توجیه مسوولیت جزایی به مختلف بر مبنای قوانین نافذ.
- ۲- اتخاذ تدابیر اینکه هیچ جرم کشف نشده و هیچ مجرمی بدون مسوولیت جزایی باقی نماند.
- ۳- مراقبت جدی بمنظور احتراز از توجیه مسوولیت خلاف قانون و بدون دلیل بر اشخاص و جلوگیری از وضع محدودیت غیرقانونی بر حقوق آنها.
- ۴- مراقبت از رعایت قانون در اجرای کشف و تحقیق مقدماتی.
- ۵- مراقبت جدی از توقیف غیرقانونی اشخاص.
- ۶- مراقبت از رعایت قانون در تحریک و تعقیب دعوی جزایی و حمایه حقوق شاملین دعوی.
- ۷- مراقبت از رعایت قانون هنگام توقیف مظنون.
- ۸- مطالبه اسناد، مواد و سایر مدارک مربوط به وقوع جرم از ارگان های کشف و تحقیق مقدماتی جهت بررسی.
- ۹- اصدار هدایات در باره اجراءات کشف و تحقیق مقدماتی جرم در باره تثبیت، تغییر یا الغای اقدام اتخاذ شده نسبت به شخص مظنون یا متهم، جلب متهم، تعیین کیفیت جرم، حجم اتهام، جریان تحقیق و اصدار هدایات مبنی بر اجرای تعقیبات و تحقیقات جداگانه بمنظور کشف مجرمین درحال اختفا.
- ۱۰- اشتراک در کشف و تحقیق مقدماتی جرم در صورت لزوم اکمال کلی و یا قسمی تحقیق در قضایای مختلف جرمی.

۱۱- آماده ساختن دوسیه جزایی به ارگانهای کشف و تحقیق مقدماتی جرایم، صدور اوامر کتبی برای اجرای کشف جرم و تحقیق مجدد.

۱۲- الغای قرار های غیرقانونی و غیر مدلل ارگانهای کشف و تحقیق جرایم و ابطال اوامر غیرقانونی و غیرموجه آمران ادارات و شعبات ارگانهای متذکره.

۱۳- سلب صلاحیت کشف و تحقیق مزید از شخص موظف در صورت نقض احکام قانون.

۱۴- اخذ دوسیه از ارگانهای کشف و تفویض آن به مستنطقین اخذ دوسیه از یک مستنطق و تفویض آن به مستنطق یا مستنطقین دیگر بمنظور انجام تحقیق کامل تر و عینی تر.

۱۵- تفویض برخی از اجراءات اضافی تحقیق و اتخاذ تدابیر مربوط کشف در مورد دوسیه های تحت دوران به مستنطقین.

۱۶- صدور قرار مبنی بر توقیف اشخاصیکه مرتکب جرم شده اند.

۱۷- صدور قرار مبنی بر تحریک دعوی جزایی.

۱۸- حفظ دوسیه جزایی در صورت موجودیت دلایل قانونی.

۱۹- تایید اتهام نامه و احاله دوسیه به محکمه مربوط.

۲۰- اجرای سایر وظایف طبق قانون.

ماده سی و چهارم:

خارنوال در ساحه نظارت بر رعایت قوانین توسط محاکم دارای صلاحیت های ذیل میباشد:

۱- اشتراک در رسیدگی محاکماتی قضایای جزایی و مدنی در تمام مراحل محاکمه و به شکل نظارتی و اشتراک در تجدید نظر قضایا در اثر بروز دلایل جدید.

۲- استدلال در مورد مسایلیکه حین رسیدگی قضایا در محکمه مطرح میگردد.

۳- دفاع از اتهام نامه در برابر محکمه و در صورت موجودیت دلایل کافی انصراف از اتهام و استدلال در مورد قضایای مدنی.

۴- مطالبه جبران خسارات مالی در دعوی جزایی و مدنی.

۵- اعتراض بر فیصله های محاکم در مورد قضایای مدنی و جزایی.

۶- تعمیل فیصله های صادر شده در قضایای مدنی و جزایی.

۷- اجرای سایر وظایف بر طبق قانون.

ماده سی و پنجم:

اعتراض بر فیصله های غیر مدلل محاکم در موضوعات جزایی و مدنی مندرج در فقره (۵) ماده (۳۴) این قانون در حدود صلاحیت متعلق به خارنوال و معاونان آن، صرف نظر از اشتراک و عدم اشتراک آنها در محکمه.

ماده سی و ششم:

لوی خارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان علاوه بر صلاحیت های مندرج ماده (۳۴) این قانون در ساحه نظارت بر تطبیق قوانین توسط محاکم دارای صلاحیت های ذیل نیز میباشد:

۱- ارائه موضوعات آتی به شورای عالی ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان:

- پیشنهاد در باره اعطای توضیح لازم به محاکم به ارتباط تطبیق دقیق قوانین هنگام رسیدگی به قضایای جزایی و مدنی.

- اعتراض بر فیصله های قطعی دیوانهای ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان در قضایای جزایی و مدنی.

۲- اعتراض به دیوان های ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان در مورد فیصله های قطعی محاکم ولایات و فیصله های محاکم تحتانی در قضایای جزایی و مدنی.

۳- اشتراک در جلسات شورای عالی ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان:

- هنگام بررسی قضایای مدنی و جزایی.

- هنگام ارائه توضیحات به محاکم در رابطه به تحقق قوانین.

۴- ارائه پیشنهاد به شورای عالی ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان مبنی بر تدویر جلسه فوق العاده شورای عالی ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان.

۵- ارائه پیشنهاد به هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان راجع به ابطال توضیحات مغایر قانون که از طرف شورای عالی ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان در مورد مسایل مربوط به تطبیق قانون بعمل آمده باشد.

ماده سی و هفتم:

مرستیلان لوی خارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان نیز دارای صلاحیت تقدیم اعتراض به دیوان های ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان در مورد فیصله های قطعی محاکم ولایات و محاکم تحتانی در قضایای جزایی و مدنی میباشد.

ماده سی و هشتم:

انصراف از اعتراض در مورد قضایای جزایی و مدنی قبل از آغاز رسیدگی در محکمه ذیصلاح توسط څارنوال معترض و یا څارنوال مافوق صورت گرفته می‌تواند.

ماده سی و نهم:

څارنوال بمنظور نظارت از رعایت قانونیت در محلات سلب آزادی دارای صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- بازدید از محلات سلب آزادی در هر موقع و زمان.

۲- بررسی اسنادیکه به اساس آن نظارت، توقیف و محکومیت به سلب آزادی صورت گرفته است.

۳- ملاقات مستقیم با اشخاص تحت نظارت، توقیف و همچنان محبوسین و اتخاذ تصمیم در مورد شکایات آنها.

۴- نظارت از قانونیت اوامر و هدایات ادارات محلات سلب آزادی، تعلیق اجرای این نوع اوامر و اعتراض علیه آنها در صورت مغایرت با قانون.

۵- استیضاح از ادارات محلات سلب آزادی در حالات تخلف از قانون.

۶- رهایی اشخاص تحت نظارت و توقیف در صورت که نظارت و توقیف خلاف قانون باشد.

۷- صدور اوامر و هدایات مبنی بر الغای دساتیر خلاف قانون به ادارات محلات سلب آزادی.

ماده چهلم:

ارگانهای څارنوالی مسایل ناشی از معاهدات بین المللی جمهوری دموکراتیک افغانستان را در حدود صلاحیت خود مطابق نظم موضوعه بررسی مینماید.

ماده چهلم و یکم:

لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان دارای صلاحیت پیشنهاد قانونگذاری می‌باشد.

فصل چهارم

احکام نهایی

ماده چهل و دوم:

اشخاص دارای تحصیلات عالی حقوق و شرعیات میتوانند بحیث خرنوالان و مستنطقین مقرر شوند اشخاص دیگر نیز بعد از سپری نمودن کورس بموافق لوی خرنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان بوظایف فوق الذکر در ارگانهای لوی خرنوالی مقرر شده می توانند.

ماده چهل و سوم:

اشخاصیکه تبعه جمهوری دموکراتیک افغانستان بوده و سن (۲۵) سالگی را تکمیل کرده باشد بحیث خرنوال مقرر شده میتوانند.

ماده چهل و چهارم:

تقدیر، مکافات، تادیب، تعقیب عدلی خرنوالان و مستنطقین بر طبق مقررات صورت میگیرد.

ماده چهل و پنجم:

گرفتاری و توقیف خرنوالان و مستنطقین به استیذان لوی خرنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان صورت میگیرد، مگر در حالت جرم مشهود.

ماده چهل و ششم:

کارمندان خرنوالی، همزمان با وظیفه اصلی نمیتوانند در موسسات دیگر ایفای وظیفه نمایند کارهای عملی و تدریسی از این حکم مستثنی است.

ماده چهل و هفتم:

به کارمندان مسلکی خرنوالی کارت هویت خاص مطابق نمونه که از طرف لوی خرنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان منظور می گردد اعطاء میشود.

کارمندان مسلکی خرنوالی حین اجرای وظیفه ملبس به یونیفورم باشند.

خرنوال، معاون خرنوال، مساعد اول، مساعد خرنوال، سر مستنطقین و مستنطق حین اجرای وظایف با ارائه کارت هویت میتوانند بدون موانع در مسایل مورد علاقه از وزارتها، کمیته های دولتی سایر ارگانهای مرکزی، کمیته های اجراییوی جرگه های (شوراهای) محلی نمایندگان مردم موسسات مختلط و خصوصی سازمانهای اجتماعی بازدید نمایند.

ماده چهل و هشتم:

لوی څارنوالی، څارنوالی های شهر کابل، ولایات و معادل آن، لوی ولسوالیها، علاقه داریها، نواحی څارنوالی های نظامی، څارنوالی های اختصاصی انقلابی هر کدام دارای مهر مخصوص میباشند که نشان دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان و اسم اداره در آن درج میباشند.

ماده چهل و نهم:

این قانون از تاریخ تصویب نافذ و در جریده رسمی نشر میگردد و با انفاذ آن قانون څارنوالی منتشره جریده رسمی مورخ ۱۵ حوت ۱۳۴۵ ملغی شناخته میشود.

ACKKU